

1778.

A. 100. No. 1. 1. 1. 1.

102

Märkide selletaminne.

- Noor ku.
- ☾ Esimenne merendel.
- Täis ku.
- ☾ Blimne merendel.
- ✠ ✠ Hea aadril lasta.
- ☾ Hea kuppõ lasta.
- ✠ Hea arstimisse rohto mõtta.
- ✠ Hea kũlvada ning istutada.
- Hea lapsi mõndutada.
- ✠ Sedda, mis vifkallste peab Eastwama.
- Hea puid raiuda hone tarvõs.
- └ Ah'o tarvõs.
- p. parrast.
- p l. parrast lounat.
- e. l. eane lounat.
- P. Pũhha.

JANUARIUS. Neart. Ru.

1	Neart. Páaro	3, 10. e.	Kolmas
2	Abel, Seth.	Alta Jesus!	Jäggo.
3	Enof	Selget	
4	Metusalem	ja	9. 109. Neis
5	Simeon	→ wáaga	da sai Abraam
6	3. Kuning. P.	fúimat	teif selgeste ette
Jesus 12. Aastat wáanna, Luc. 2.			
7	3. P. 3. R. P.	Ilmat,	teada, mis tem-
8	Errart	párrast	ma Sugguvös
9	Peatus	3, 2. p. l.	f. ga párrast sed-
10	Paawli P.	fedda	da piddi sündis
11	Ewraim	→	ma; agga paljo
12	Kein	tuntimes	Wega láts mds
13	Hilarius	+	da, enne kui se
Pulmad Rana Viinas, Joann. 2.			
14	2. P. 3. R. P.	laad.	keigees siimeene
15	Eri	tuis	Hakkatus f. st.
16	Risbregt	u	temma Rátt e
17	Eduise P.	4, 29. p. l.	fulli. Jummal
18	Aksel	dufed	fiinas jega ted-
			va, kas ta si. fi
			juumala Eos-
			tussid wórtas
			uskuda, kui ta
			ka

Sel Kaul on 31 Päwa.

19 Sara		pehmet	ka ühtegi sest
20 Wab. Seb.		...	weel ei näaks;
Pealikkust Kapern. liinast. Joan. 2.			et temma Palk
21 3. P. p. 3. Kunn. P.			sedda surem
22 Winfent		→ ja	woiks olla Jum-
23 Eotta		niisket	mala jures. See
24 Timoteus		▷ 6, 15. p. 1	pärast ööldak-
25 Maaroli Umb.		Ilmat	se: Ja temma
26 Polikarpus		✦	uskus Jehowat,
27 Krisostom.		lumme	ja Jehowa ar-
Kristus laewa peäl, Matt. 8			was sedda tem-
28 4. P. pärr. 3. Kunn. P.			male Digusfeks.
29 Samuel		● sad	§. 116. Sa-
30 Adegund		● do.	tal temma Mae-
31 Ann		● 4, 19. p. 1	sel ei olnud mit-
			te ni kindel usk;
			se

12nel selle ku päwat touseb päike kello 8. ning
 ühhe pole tuadi, lähkää alla kello 3 ning ühhe pole
 tundi. Päätw on pük 7. tundi, ja ö 17 tundi.

FEBRUARIUS, Kuuinla - Ku.

1 Pirrit	† Wäg-
2 Kuuinla P.	ga
3 Hanna	→ fange

Wima, Mäest. Matt. 20.

4 9 P. e. R. Uuest.	
5 Ugata	⊥ Kilm, l
6 Tio	pärast
7 Rikart	⊥ sedda
8 Käperdina	Co, 29. p. l.
9 Salomon	heit.
10 Selasika	⊥. lifkut

Külwi, Mehhest, Luk. 8. 4.

11 8 P. e. Krist. Uuest.	
12 Eulalia	⊥ ilmat.
13 Penigna	⊥ Lumme.
14 Walentin	⊥
15 Waustina	⊥ saddo
16 Juliana	⊙ 6, 28. e. l.
17 Aleksander	⊥ tuiso-

se Neg jäi tem-
mal wägga ig-
gawaks odates.
Temmal oli siis
üks Egiptusse:
Ma Ummarda-
ja, Hagar Dim-
mi; ja Sara lit-
les Abraami
wasto: Et wa-
ta, Jehowa on
mind kinnipan-
aud, et ma last
ei sa; et heida
minno Ummar-
daja jure, ehk
minnule tem-
mast Suggu tul-
leb. Ja Abraam
wöttis omma
Mäese Sara
Sanna kuulda
(9.

See Kuul on 28 Päwa.

Kristuss. Kannatam. Luf. 18, 21.		(S. 33.).	See
18	Paast. P.	ja	jündis kümme
19	Simon Ap.		Uastad parrast
20	Wastla P.	tulega.	sedda, kui U-
21	Tuhka P.		braam olli Ka-
22	Peetri P.	✠ Peäwa=	arani = Male
23	Serenus	DI, 47 e. l.	tulnud ellama.
24	Maddise P.	paistjed	Ugga Sara sai
Kristusse Kinsatam. Matt. 4.			sedda Parto pea
25	I P. Paast.	Il	kahhetleda, sest
26	Nestor	✠	kui Hagar näg-
27	Peander	mat.	gi, et ta kaima
28	Justus	✠	peäle olli sanud,
			sis olli ta Em-
			mand

16 nel selle ku päwal touseb päike kello 7. Iahhääb
 alla kello 5. pääw on 10, d agga 14 tundi pikk,

MAKZUS.

Vaasto - Ru.

1	Albinus	†		mand wägga
2	Medea		Kange	alw temma Me-
3	Cers		tuul,	lest.
<hr/>				
	Kananea Raesest, Matt. 15.			
4	2 P. Vaastus		selged	6. III. Sa-
5	Zanus			ra Meel sai pah-
6	Kottwrid		Eulmat	haks se peäle, ja
7	Perpetua	✠		kaebas sedda U-
8	Siprian	✠		braamile; U-
9	Pööri Pääro.		ilmal.	braam ütles:
10	M Feus		58, 52. e.	So Umuarda-
<hr/>				
	Eest kes kurratist waewat. Euf. II.			ja on sinno Kae
11	3 P. Vaast.		Seggane	all, te temmaga,
12	Krelor.	†	niijf	mis so Melest
13	Ernestus	✠		hea on. Siis
14	Safarias		wihma-	Sara andis
15	Longinus	✠	ga.	temmale Hir-
16	Kert		Kül-	mo, ja Hagar
17	Truto	☉	5, 4†. p. l.	pöggeneš tem-
				ma jurest ärra.
				Agga Jehowa
				Ingelleidis ted-
				da

Sel Kuul on 31 Päwa.

4000	Mehhe södtmissesi, Joann. 6.	da ühhe Wee-
18	4 P. Vaast.	mat
19	Kabriel	Hallika jurest,
20	Matrona	mis Kõrbes, ja
21	Vent	ütles temmale:
22	Kawael	Minne taggasti
23	Tiits	omina Emman-
24	Kasimir	da jure, ja al-
		landa enäst tem-
		ma Kae alla.
		Ka kulutas se
		Engel ja ütles:
		En pead ühhe
		poia Ilmale to-
		ma, ja pead tem-
		male Niin mi
		pannema Is-
		mael, sest Jeho-
		wa on so willet-
		just
		9, 55. p. l.

ionel selle ku päwal tõuseb päike kell 6 ja õht
alla kell 6 päaw on 12 ja ö 12. tunde pikk.

W. W. W. S. Järrel - ehf Mahla - Ku.

Kristusse sisse sõitmisf. Matt. 21.		sust kuulnud.
1	6 P. Paastus Karjal. P.	Hagar talli siis
2	Teodorus	taggasi, ja tõi
3	Berdinand	Abraamile Po:
4	Ambros	ja Ismale, ja
5	Suur Melia P.	temma Nimmi
6	Suur Rede P.	pandi Ismael.
7	Aron	Rahhetsküm-
		mend ja kuus

Kristusse illestõusmisf. Mark. 16.		Alastad olli A-
8	Esim. P.	braam wanna,
9	Teine P.	kui Hagar Is-
10	Kolmas P.	maeli Ismale
		tõi.

11	Leo	§. 112. Se
12	Julius	järrel läks jälle
13	Servastius	paljo Uega mõ-
14	Künni P.	da, hopis kolm-
		t ei sükümmend

Kinni pandud ukssif, Joann. 20, 19.		Alastad, senni
15	1 P. v. illest. P.	kui Abraam olli
16	Nudolw	ühheksakümend
17	Hans	ja ühheksa Alas-
		tad

Sel Kuul on 30 Päwa.

18	Walerian	sedda	tab wanna, siis
19	Simon	✠ sel	Jehowa näitis
20	Adolarius		ennast jälle A-
21	Korifius	✠ get	braamile ja üt-
Heast Karjatsfest, Joann. 10.			les: Minna ol-
22	2 P. p. III. P.	6 8 p. l.	len se keigewäg-
23	Gürri P.	tupl	gewan Junni-
24	Albert	sed	mal, kái minno
25	Linno ✠ P.	✠	Walle ees, ja ol-
26	Essekias	Päwat	te täieste wag-
27	Eudolm	Külmat	ga. Ja ma tah-
28	Klaus	✠ Död.	han omma Seä-
Ürrikesse aia pärrast, Joana. 16.			dust ennese ja
29	3 P. p. Auest. P.		sinno wahhele
30	Reinmund	10 11 40. p. l.	tehha, ja sind ü-
			pris wägga sig-
			gitada —, ja
			sa

12 nel selle ku 7 äwaal touseb päibil pole tundi pärrast kello 4. nlug lähhäb alla, pool tundi pärrast kello 7. Päaw on pikk 15 ja õ 9 tundi.

1	Wolbri Pääp	Muist
2	Eule Xini P.	uddu-
3	† Leidminne	* sed
4	Kottard	ja
5	Susanna	willud

Kristuss. ärraminne mis. Joann. 16

6	4 P. p. Kc. Ülest. P.	
7	Dom silla	ilmal
8	Zanislaus	C 4, 22. p. L.
9	Job	† Päärast
10	Barnabas	sedda
11	Wiktori	sojemad
12	Kert	pawad

D'gest pallumisest, Joann. 16, 23.

13	5 P. p. Ülest. P.	
14	Sabina	☉ fange
15	Sohwi	☉ 10, 19 e.l.
16	Zedokus	tuul
17	Suur Kristi P.	☼
18	Nikander	

ja pead hulga
 Rahwa Issaks
 sama, ja ma tah
 han sulle wägga
 paljo Suggu sa
 ta, ja sind Rah
 waks tehha, ja
 Kunningad pea
 wad sinnust wal
 ja tullemä. A
 braam heitis
 seäl jures omma
 Silmili mahha,
 ja panni tähhe
 le, mis Jum
 mal räkis.

§. 113. Seäl
 seadis Jummal
 ka sedda Um
 berleitamisese
 Seadust ehk Sa
 kramenti; nen
 do

Sel Kuul on 31 Päwa.

19	Botentia	18	felget	da ütles Jum-
	Rõmüstajast, Joann. 15, 26.			mal Abraamile:
20	P. p. Adest. P.			ja sinna pead
21	Fesiderius		ilmal	mo Seädust pid-
22	Emilia	D 4, 11. e l.		dama, sinna ja
23	Eduard			sinno Suggu
24	Pendiks		sojat	pärrast sind, om-
25	Kristiana	2		ma Põlvedes.
26	Ester		päwad	Ta se on minno
	Pühast Waimust, Joann. 14, 23.			Seadus, mis
27	Pühhi		wih=	teie peate pidda-
28	Pühha			ma, minno wah-
29	Pühha		maga.	hel ja teie ja so
30	Petronella	5, 5. e. l.		Suggu wahhel
31	Witand	...		pärrast sind; —
				teie peate omma
				Seetnahha. Lih-
				ha

Smal selle ku päwal touseb päike pole tundi
 pärrast tello 3. ning lähkääb aka pole tundi pärrast
 tello 8. pääm ou pitf 17. 8 agga 7 tundi.

1 Kotikal	Mürris-	ha ärraleikama,
2 Hiskia	† ta-	ja se peab Seäs-
Jesus ja Mikodemus, Joann. 3.		
3 3 aino J. Püh	minne ;	dusse Lähheks
4 Eiso	felle	ullema minno ja
5 Doniwasius		teie wähhel; Jg-
6 Artemisius	järrel	gäht kahhetja-
7 Lukresia	C 2, 18. e. l.	Päwast Po eg-
8 Medardus	willut	last peab teil
9 Bertram	ilmal	ämberleikata-
Nikkast Wehhest. Luk 16.		
10 1 P. p. 3. a. J. P. Witt. P.		ma, keik, kes ial
11 Blawius	Wihm.	Meeste - D a h-
12 Basiliides	Waised	was on teie Pöl-
13 Tobias	5, p. l.	wedes, olgo se
14 Mall	felget	Perres sändi-
15 Witus	†	nud, ehk mis
16 Justina	ning	Rahha pärrast
Eurest Hto. foma aiast, Luk. 14, 16.		
17 2 P. p. 3. aino Jun. P.		o st et ud feige
		wõdra Rahwa
		Räest, mis fin-
		no Suggust ei
		olle. Minno
		Seäbus peab
		teie Lihha kül-
		ges

Sel Kuul on 30 Pääwa.

18 Mikander	sojad	ges ollema ig-
19 Kerwasius	Ilmat	gawessets Mär-
20 Abgarus	D 4, 25. p.l	gits eht Seä-
21 Rael	Palla-	dussets. Ja
22 Ahkasius	wad	se Meeste-Nah-
23 Pasiilus	pawad	was, kelle Eest-
<hr/>		
Raddanut Lambast, Luk 15, 1.		nahha: Eihha ei
24 <i>P. p. 3 a J. P. Jani P.</i>		sa ärraleikatud,
25 Kristiana	Fange	selle hing peab
26 Jeremias	Mürri-	sama ärrakau-
27 Ladislaus	tamis-	tud omma Nah-
28 Josua	8, 24. e.l.	wa seast, sest et
29 <i>Peet. Paaw.</i>	sega.	ta on minno
30 Judit		Seädustühjaks
		teinud.

S. 114.

1 onel selle Ku Pääwal touseb päile 2. werendel
 pärrast kello 2. ning lähhää alla, üks werendel pä-
 rast kello 9. Pääw on piel 18 ning üks pool Tundi.
 S on 1 ning üks pool tundt.

Olge armolissed, Luk. 6, 36.

1	4 P. v. 3. a. J. P.	
2	Heine Mar. P.	Pilwe'ed
3	Kornelius	niisket
4	Ulrik	Ilmat,
5	Anselm	nende
6	Hektor	C. 22. e. l.
7	Semetrius	järret

Robbest Kalla-sagist, Luk. 5, 1.

8	5 P. v. 3. a. J. P.	
9	Kilian	wägga
10	Israael	sojar
11	Eleonora	selged
12	Hindrik	ja
13	Marrette P.	O 49. e. l.
14	Donawent	kuwad

Wariseride Sigusfest, Matt. 5.

15	6 P. v. 3. a. J. P. H. Jag.	
16	Mu'ust	Päwad
17	Mietsius	

S. 114. Weel
 ütles Jummal
 Abraami was-
 to: So Raene
 Sara tahhan
 ma õnnistada,
 ja temmast sulle
 ka Poia anda,
 ja tahhan tedda
 õnnistada, ja
 ta peab sureks.
 Rahwaks jama,
 RahwaKunnin-
 gad peawad
 temmast sündi-
 ma. Siin A-
 braami list tah-
 tis jo lõppeda,
 nenda et õõldak-
 se: Siis heitis
 Abraam omma
 Silmili jälle
 mah

Sel Kuul on 31 Päwa.

18	Refina	Poudo	mahha ja nae-
19	Kuwina	ja	ris, ja ütles om-
20	Ellias.	D 7. 14 e. 1.	mas E ü d d a-
21	Daniel	waiksid	mes: Kas peab
4000	Mehhe söötmiss.	Mark. 8.	Mulle, kes ma
22	7 P. p. 3. a. 3. P.		liggimalt sa d-
23	Karoline		da: Nõstane ol-
24	Kirsti	sojat	len, Laps sündi-
25	Jakobi P.		ma? ja kas
26	Anno	Ilmat	peab Sara, kes
27	Marta		ühheksakümne
28	Pearrir	uddused	Nõstane on,
	Walle Prohwetidest,	Matt. 7, 15.	Lapse Ilmale to-
29	P. p. 3. a. R. P. Olowi P.		ma?
30	Abdon		J. 115. N-
31	Kerimann	Sõd.	braam armas-
			tas wägga Is-
			maeli

14 nel selle tu päwal touseb päike 3 wõrendel
 pärrast kello 4 ning lähhab alla wõrendel pärrast
 kello 7. päätw on pilt 14 ning üks pool. õ aqaa 9
 ing üks pool tundi

1	Peetri Wang.	L	Kui-	maeli, ja sest
2	Annibal		wad,	tulli se, et ta
3	Cleasar		pallawad	nüüd jo Rahhul
4	Judas		K 3, 13 p. l.	olleks olnud, kui
Ullekohksest Maja Piddaj. Luk. 16.				Jummal ka üh-
5	9 P. p. 3. a. 3. P.			tegi muud Poe-
6	Eugenius			ga temmale en-
7	Tonatus		Päwad,	nam polleks aü-
8	Siriakus		* Mürris-	nud. Sepärrast
9	Romanus		tamisse	litles ta Jum-
10	Lauritse P.		ja	mala wasto ja
11	Herm		9, 40. e. l.	pallus: Oh! et
Jerusalemma ärrarikmiss. Luk. 19.				Jsmael sinno et-
12	10 P. p. 3. a. 3. P.			te jääks ellama!
13	Eisebius		Rah-	Jummal kinni-
14	Ello		hega	tas temma nõd-
15	Kuffi-Mär.		on	ra Usko, ja üt-
16	Isak		lota.	les: Tdest so
17	Onesimus		Suul-	Maene Sara
18	Leno		sed	peab sulle Poja
				Ilmale toma,
				ja sa pead tem-
				ma Nimmi pan-
				nema

Sel Kuul on 31 Päwa.

Wariserist ja Eölneriſt, Euf. 18.		nema Iſaak; ja
19 11 P. p. 3. a. 3. P. D o,		ma tahhan om-
20 Rut	(46. e. i	ma Seädust
21 Wilibert	● willud	temmaga kind-
22 Saſus	— ja	laſte ſeäda, ig-
23 Parſabas	wahhel	gawesſeks Seä-
24 Vertti Pädm.	udduſed	dusſeks temma
25 Ludwif	Almat	Suggule pär-
		raſt tedda.

Kurdift ja Keletumast, Mark. 7.		§. 116. Weel
26 12 P. p. 3. a. 3. P. 10,		ütles Jummal:
27 Perent	≠ 23. e. i.	Ja Iſmaeli
28 Aukustia	≠ nende	pärraſt ollen ma
29 Joan. Hul.	järrel	ſind ka wõtnud
30 Benjamin	ſoiad	kuulda; wata,
31 Rebecka	Päwad	ma ollen tedda
		ännis.

14nel ſelle ku päwal toiseb päſſe 3. werendel
 pärraſt ſello 4 ning lähhäb alle, werendel pärraſt
 ſello 7. päaw on piſſ 14. ning üks pool, 8 ogga
 9. ning üks pool tundi.

SEPTEMBER. Suggise, ehf Mihkli: Ku.

1	Ekidius		Soe	önnistanud, ja
	Preestrif ja Lewiist, Luf. 16.			tahhan temma:
2	13 P. P. 3. a. J. D.			le Suggu sata
3	Reinard		C 8, 51. P. L.	ja sedda üpris
4	Moses		∴ ja	wägga figgita:
5	Mangnus		uddune	da: kaks teist:
6	Kai		L Taem	küwend Wirs:
7	Regina		pilwes:	tid peab ta jün:
8	Mat. Sind.		wihm,	nitama, ja ma
	Kümnest Piddalitöbbis, Luf. 17.			tahhan tedda su:
9	14 P. P. 3. a. J. D.			rets Nahwaks
10	Eobald		∞ (57 e l	tebha Ugga om:
11	Sirus		wägga	ma Seadust tah:
12	Abel P.		kange	han ma kindlas:
13	Amatus		∞ tulega	te sedda Jsaaki:
14	† Alendam.		∴ selle	ga, sedda Sa:
15	Nikodemus		jörr l	ra sulle peab J:
	Mammionasi, Matt. 6, 24.			male toma seä:
16	15 P. pärr. 3. a. J. Pöb.			tud Ujal tulle:
17	Titus		∞ 3. 33 p. l.	wal Mastal. Ja
				Jummal löppes
				temmaga räki:
				massi, ja läks
				ülles

See Kuul on 30 Päeva

18	Berner	felge	ülles Abraami
19	Wauustus	ja	jurest ärra.
20	Tõnns	✠ willo	
21	<i>Macl. P.</i>	✠	§. 117. Ja
22	Morits	3lm	Abraam wõttis
Raini Liina surrast, Luf. 7.			
23	<i>16 P. P. 3. a. 3. P.</i>		onima Poja Is-
24	Kleowas	✠ kül	maeli, ja keik
25	Harald	● 9, 42. e. L.	need, kes tem-
26	Adolw	ma	ma perres ollid
27	Fetel	Döder	skündinud, ja
28	Wentfel	●	keik, mis tem-
29	<i>Miheli P.</i>	ga.	ma Rahha pär-
Wee: többisest, Luf. 14.			
30	<i>17 P. pärr. 3. a. 3. P.</i>		rast ollid wste-
			tud, keik Mees-
			te: Rahwast A-
			braami Perre:
			Rahwa seast, ja
			lei-

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 6. ning lähhäb alla kello 6. pääw on pitk 12. ning õ ka 12. tundi.

OKTOBER Wina-eh' Roia - Ru.

1 Wolmer	Monni	leikas nende
2 Jarius	C 3, 33. e. 1.	Cesinabha: Lih-
3 Wolrat	↳ sel-	ha umbert ärra,
4 Brants	gede	nenda fui Junt-
5 Wides	Alma-	mal temmale ol-
6 Amalia	↳ De	ti rākinud, ja
Suremast Kāsust, Matt. 22.		Pāwal teggi U-
7 18 P. p. 3. a. J. P.		braam sedda.
8 Zionisius	järvel	Temma isse olli
9 Tomasia	⊙ 11, 6 e. 1	ühheksakümend
10 Burkart	on	ja ühheksa Aas-
11 Angelus	↳ niisked	tad wanna, fui
12 Mat	⊙ uddujed	teamale sedda
13 Teresia	⊕ roppud	tehti, ja Te-
Ulwatub Jnuimessest, Matt. 9, 1.		mael temma
14 19 P. p. 3. a. J. P.		Woeg olli kolm-
15 Heddo	tu'e-	te isikümend
16 Kallus	↳ ja	Aastad wanna.
17 Olop	⊙ 3, 33. p. 1	
18 Lukas		§. 118. War-
		si pärrast sedda
		naitas siis Je-
		howa

'Sel Kuul on 31 Päwa.

19 Eutsius	• lumme:	howa enna si
20 Wendelin	saoga	temmale ueste,
Pulma Ridesi, Matt. 22, 1.		ja faks pühhad
21 20 P. v. 3. a. J. P.		Inglid temma:
22 Sewerin	— seggatud	ga, ja kulutas
23 Salome	••• Ilmad	Abraamile, et
24 Florentin	• 8, 34. p. 1.	Saval, temma
25 Kristian	— monne	Ma esel, ühhe
26 Amandus	— kül-	Ma sta pärrast
27 Williv	— ma	tõeste pid di
Runninga Mehhe: Poiast, Joan. 4.		Poeg ollema;
28 21 P. v. 3. a. J. P.		niis peäle siis
29 Apsalon	— Dõdega	Sara isseenne:
30 Josawat	— lota.	ses naeris ja
31 Wolrogang	• 11, 48. e. 1.	sedda ei tahtnud
		uskuda. Se-
		samma Mägge-
		minne on siin
		Ma:

16nel selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärrast kello 7. ning lähhab alla pole tundi pärrast
kello 5. pääw on plit 9. õ 15. tundi.

1	Päbhade P.	Koepud	Namiatus jo en-
2	Hinge Pädw	wihma	ne sedda nim-
3	Kottlieb		metud (S. 88.
Kainwalast Sullafest, Matt. 18.			
4	22 P. P. 3. A. 3. P		89.); sest se ob-
5	Käspër	ja	li siis, kui Jum-
6	Paltser	lumme-	mal Abraamile
7	Klaudius	saoga	tahtis ette teäs-
8	Beits	● 4 20. e. l	da anda, mis
9	Teodora	sege	temma onma
10	Mart Lutt.	garud	pühha Nou jär-
Kõnnuühkasi, Matt. 22, 19.			
11	23 P. P. 3. A. 3. P. M. P. P.		rel Sodomas
12	Arkadius	Ilmad.	Liina, ja seält
13	Predrik	Kül	humb. kaudo
14	Leopold	me-	Liinadeega pidol
15	Atanasius	● mad	teggema, In-
16	Alwäus	9 23. e. l.	nimeste kurja
17	Jonas	selged	teggude pär-
			rast, kes nenda
			Liinade sees el-
			tasid (S. 90.).
			S. 119. Men-
			de Liinade Arra-
			tan-

Sel Kuul on 30 Päwa.

Jairi thittressi. Matt. 9.

18 **24 V. p. 3. a. P.**

19 **Liobet**

→ Pä-

20 Amos

* wad,

21 **Mar. Ohw.**

† wahhel

22 Gesilia

fulla,

23 Klement

71. l.

24 Jostias

wahhel

Wiimsest Rohhust, Matt. 25.

25 **25 V. p. 3. a. J. P.**

26 Konrad

kilm,

27 Isai

• fange

28 Künter

tulega.

29 Ewert

•••

30 **Andrese P.**

C 11, 41. l.

fautamisse jär-
rel, läks siis A-
braam Kanaa-
ni: Maalt ärra,
Wiistide: Rah-
wa Male (kui
õddud on 9.
103.), ja ellas
kui Bodras, Ke-
raris. Siin tul-
li nüüd se Loo-
tus temma Kät-
te, et Jehowa
teggi Sarale,
nenda, kui ta
olli rākinud (9.
89.

9mal selle ku päwal touseb pätkle pole tundi
pärrast kello 8. ning läbbāb alla pole tundi pä-
rast kello 3. päāw on pitt 7. 8agga 17. tundi.

DECEMBER. Joulo - Ku.

1	Arend		Selged	89. 116.); tem-
	Kristusse sisse-sditmiss. Matt. 21.			ma sai Kaima
2	1 Kr. Tull. P.		kaunis	peate, ja tõi U-
3	Parbo			braamile Poja
4	Agaton		kõlmad	Silmale temma
5	Wolber			wanka Ea sees,
6	Niggolas		Simat.	selsammal seä-
7	Agata			tud Ujal, mis
8	Mar. Sam.		II, e. l.	Summal Abra-
	Lähhed enne wimisi Pawa, Luk. 21.			amiga olli räfi-
9	2 Kr. Tull. P.			nud. Ja U-
10	Kühhem P.		Summe-	braam panni
11	Elso			õma Poja Dim-
12	Ottilla		saddo	mi Izaak. Lais
13	Lutsia			sadda Nastad
14	Nikasius		ja	olli Abraham
15	Johanna		kõlm,	wanna, kui tem-
	Joannes Wangitornis, Matt. 11.			ma Poeg Izaak
16	3 Kr. Tull. P.			temmale sün-
17	Albina			dis. Rahhessa-
	o, 37 e. l.			pawane olli se
				Laps, kui ta sai
				ümberleikatud,
				nen

Sel Kuul on 31 Päwa.

18	Kristow	uddused	uenda kui Jum-
19	Lott	ja	mal Abraamile
20	Abraam	rässe-	vlli käsnuud; ja
21	Toma P.	✠ Dad	se Laps käsvis
22	Peata	● 7, 29. e.l.	ja wõdrutati är-
Joannesse Lunnistusfest, Joan. 1.			ra, ja Abraam
23	4 Kr. Tull. P.	Päwad	teggi sured Jo-
24	Udo	...	dud sel Päwal,
25	Zoulo	lõppe-	kui Izaakit är-
26	Teine P.	tawad	rawõdrutati.
27	Kolmas P.	fedda	§. 120. Müüd
28	Süta L. P.		Abraam arwas
29	Noa	☩ 2. 17. p.l.	otse jo keik en-
Sest immets; pannemissfest, Luk. 2.			nese Käes olle-
30	P. p. Zoulo.	austa.	wad, et Jum-
31	Silwester	...	mal se Poja
			temmale olli an-
			nud;

ronel selle ku päwal touseb päike werendel pärrast kello 9. ja lähhä alla 3. werendel pärrast kello 2. pääm on pite 5. ja üts pool tundi, õ agga 18. ja üts pool tundi,

Neile, kes hirmustavad Paede ladale tulla, ant-
takse teada, et Paede linnas kolm korda aastas lata-
petakse: 1) 3mal Kõunla ku päwal, ehk päwa pär-
rasi Kõun'la päwa; 2) 25mal Jani ku päwal, ehk
päwal pärrast Jani päwa, ja 3) 21 sel Mihkli
ku päwal, ehk Wabdisse päwal.

Päwa- ja Ku-Warjutamissest.

Eel Nástal saab Pääw kaksford ja Ku üksford
warjutud. Esimist Päwa-warjutamist on meie
paikus kolme teiskümnemat Jant ku päwal nähha.

Selle Hakkatus on pärrast Lounat, kui kell
kolm werendel kae peäl on: pole Lundi pärrast
sedda on se pimmedus keigesurem, ja kello pool
seitse ta lõppeb. Pääw saab liggi kahhe Loll-
lainust warjutud.

Teine Päwa Warjutamine on kahheksamal
Joule-ku päwal agga-meie ei ja sedda mitte nähha.

Selle Ku-Warjutamisse Hakkatus ükspäinist,
same meie nähha, kui ku wäbbe pärrast kello Kuus
alla lähhab, ja se on Talwe-ku kolmandamal Pä-
wal 30 matkümmeend.

nud; agga üks wägga fange Kiu arus
ollt weel ees, misga Jummal tei ma
Usto

Usto tahtis kuusada. Kui Isaaq jo mon-
ned Aastad wanna olli, siis Jummal
hüdis Abraami Taewast, ja ütles: Et
wotta omma Poega, kes sinno ainus
laps, ja kedda sa armastad, Isaaq;
ja minne temmaga Moria: Male, ja oh-
werda tedda seal Põlletamis'e. Ohwriks
ühhe nende Meggede peäl, mis ma sulle
tahhan öölda. Ja Abraam kousis war-
ra homiko ülles, ja panni omma Eesli
Saddulasse, ja lõhtus Põlletamis'se
Ohwri: Puud, ja wöttis kot'e ja lõks
fenna Paiga pole, mis Jummal tem-
male oli ütelnud.

S. 121. Kolmandama Päwa! siis näg-
gi Abraam kedda Paika laugelt, ja üt-
les omma Sullastele, neumad pidd
se Eesliga fenna iäma, ja temma tah-
haks omma Poega emale m'äna, Ju-
malate ohwerdama. Ja Abraam wöt-
tis Põlletamis'e Ohwri: Puud, ja pan-
ni

ni neid omma Poia Izaaki Selga, ja
wõttis ennese Kätte, Tuld ja Nugga; ja
need mollemad läksid nenda ühtlase. Kui
sure Süddame, Kurwasuusfega siin A-
braam läks, woib iggaüks arwata; ag-
ga temma Usk ja Lotus Jummal peäle
jõi siiski kindlaks. Sepärrast, kui Izaak
temmalt küssis ja ütles: Mo Issa! wa-
ta siin on Tuld ja Puid, agga kus on se
Tall Põlletamise, Ohwiriks? siis A-
braam ütles: Küllab Jummal kutsus
ehk watab ennesele ühhe Talle Põlletamis-
se, Ohwiriks, mo Poeg!

§. 122. Ja nemmad tullid seina Pat-
ka, mis Jummal temmale olli nimme-
tand, ja Abraam teggi seina ühhe Alta-
ri, ja seadis need Puud walmis, ja sid-
dus omma Poia Izaaki kinni, ja panni
tedda Altari peäle nende Pude peäle, ja
wõttis jo Nugga, et ta pididi omma Po-
ia

ia ärratapma. Agga siis Jehowa In-
gel hüdis temmale Taewast: Abraam,
Abraam! ärra pista omma kät se Poisi
kølge, ja ärra te temmale miiddagi, sest
nüüd tean minna, et sa Jummalat kar-
dad, ja et sa omma ainust Poega et olle
miste mitte ärrakeelnud. Ja Abraam
tõttis ommad Silmad ülles, ja näggi,
et üks Jäär olli temma tagga omma
Sarwedega Pinni Raggadielus, ja A-
braam läks ja wöttis se Jära ja ohwer-
das sedda Põlletamisse = Ohwriks om-
ma Poia Ussemel.

8. 123. Mikspärrast p'iddi Jummal
nüüd Abraami ni raskestes kuusama? Ei
mitte sepärrast, et Jummalale temma
Süddame-mõtted teada saaksid, sest
Jummal teadis sedda keik ette ärra (S.
90 91.); waid Abraam p'iddi isse sest
tunda sama, et temma olleks walmis
keik

Keik teggema ja kannatama, mis Jummal temma peäle pannet's. Ja ühtlase ollid need keik selged Ettetähhendamis'sed neist Asiadest, mis kaua pärrast sedda sellega piddid sündima, kes Täewast Innimestele Onnisteggiaks olli tootud.

§. 124. Se Asti siis esite, et Abraam omma ainust Poega Isaaki p'ddi Jummalale ohwerdama, tähendas sedda, et se suur Jummal ehk taewane Issa nenda wöttaks Ma-ilma armastada, et temma omma ennese aino sündinud Poialegi Armo ei annaks, waid tedda meie keikide eest wöttaks ärraanda ja lasta ärrasurmata, Peppitamisse-Ohwrifs Innimeste Pattude pärrast (§. 43.). Teiseks, et Abraam need Põletamisse-Ohwrivõud panni omma Poia Isaaki Selga, se tähendas sedda ette, et nenda Jummalala Poeg Jesus, meie Onnisteggiat

teggia saaks pandud isse omma Kristi
Vuud kandma, kus Kõlges temma pid-
di surrema.

§. 125. Kolmandeks ka need Põwad,
ehk se Aeg, mis Abraamil seina miines
See peäl ärrakullus, tähendas sedda
Aega, kui kava meie Dnisteggia pid-
di surnud ollema: Kolmandel Põwal sai
Abraam weel seina Paika (§. 121.),
mis Jummal temmale olli nimmerand,
ja nikava olli temma Poeg Izaak ni
hasti kui surnud jo arvata, temma Me-
lest; nenda pid- di Kolmandama Põwani
se, kes Innimeste Dnisteggia, tõeste
surnud ja Haua sees ollema. Meljan-
daks olli ka Moria = Meggi (§. 120.)
liggi kül Kolkata = Mäe-jures, kus peäl
meie Dnisteggia Jesus Kristus parrast
sedda sai Kristi lödud ja ärrasurnatud.
Keif se peab meid õppetama moistma, et

Jummal omma sure Teggude jures üh-
tegi ilmaaego ei te egga sea.

§. 126. Kui se Ohwerdaminne möda
sai (§. 122.), siis Issanda Ingel hüdäs
Abraamile teist korda Taewast: Ma ol-
len ennese jures wandunud, ütleb Jeho-
wa! Sepärrast et sa sedda Usja olled
teinud, ja ei olle omma ainust Poegagt
minnule mitte ärrakeelnud, siis tahhan
ma sind tõeste õnnistada, ja so Suggu
wägga paljo tehha, nenda kui Taewa-
Tähhed, ja kui Eim, mis Merre äres, ja so
Suggu peab omma Waenlaste Wärra-
wad (ehk nende kindlad Einnad) pärrima.

§. 127. Keik se sai Alega möda tõeks,
nenda kui Jummal Abraamile sedda ette
rääkis, sest et ükski Rahwas Ma ilma
peäl ni wägga ei olle figginud, egga ni
usfinaste sureks Rahwaks sanud, kui se-
samma Abraami Sugguwõsta temma
ainsast Poigast Isaast; sest Ismaeli Tap-
sed

sed ja Sugguðóssa ei tulnud mitte nenda sekka armata, nenda kui Jummal isse Abraamile olli ütelnud (§. 116.).

§ 128. Ismaeli ei sallitud ka kaua enam Abraami Maias, kui Sara isse olli Poja sanud: se sündis siis jo, kui Izaak sai ärrawõdrutud, (§. 119.), et Sara näggi Ismaeli sedda Asja naerwad, et Abraamil ja Saral ni suut Rõõm olli sest Papsfest, mis nemmad omma wannan Ea sees olli sanud. Sara Meel sai wägga pahhaks se peäle ja ütles Abraamile: Aja se Ümmardaja ja temma Poeg ärra, sest selle Ümmardaja Poeg ei pea mitte minno Poja Izaakiga pärrima. Se Sanna kurwastas Abraami wägga, sest et Ismael ka temma Poeg olli, ja temma tedda armastas. Agga Jummal ütles Abraamile, ta piddi nüüd agga selle Asja sees wõtma Sara Sanna kuulda, sest et Izaak

Liit temma suggu piddi nimmetud sama.

§. 129. Abraami Rõmuks tootas Jummal ka ja ütles: Ma tahhan ka se Um-mardaja Põega ühheks isse = Rahwaks tehha, sest et ta simo Suggu on. Siis satis Abraam teisel Põwal tedda ärra temma Emma Hagariga, ja Jummal murretses Jismaeli eest, ja laskis tedda ülleskastwada; ta ellas omma Emmaga Parant Kõrbes ja sai Umno = Lastjaks, ja ta Emma wõttis temmale Naese Egiptusse Maaki.

§. 130. Põrrast sedda Ohwerdamist Moria: Mäe peäl (§. 122.) andis Jummal Abrahamile heäd rahholist Ellamist Paua Neas: ta ellas Wi isti, Rahwa Ma = Rajal (§. 119.) wasto Kanaani = Maad; seina olli ta ennast kauniste hästi asfutand ellama, nenda et ta olli Wee = Raewud ennesete kaewamud ja Puid istutand, ja kulutas Jehowa, selle ig =

gawesse Jummalala Nimme. Sefamma
Paik nimmetati Beetsabaks.

§. 131. Selle järrel joudis se Neg et
Sara Eilo Nastad täis said. Sadda
faksümmeend ja seitse Nastad olli ta el-
lanud, kui ta ärrasurri Hebroni- Liina
Kanaani-Male. Abraam piddi tedda
matma, agga ni paljo Parris-Maad
ei olnud temmal, et ta omma Surnule
olleks rahholist Hingamisfe-Paika seäd-
nud, et kül keik Kanaani-Ma üksford
temma Sugguwõssa parralt piddi olle-
ma Jummalala Tootust möda (§. 106.).
Abraam läks separrast Hetti-Rahwa ju-
re, kelle parralt se Youne-poolt Ots seft
Kanaani-Maast olli, ja räkis Hetti-
Rahwa Wannematte ees ja ütles: Min-
na ollen woõras ja Majalinne teie jures,
andke mulle Parris Handa enneste
Maast, et ma omma Surnud mattan
omma Silma eest ärra!

S. 132. Hetti-Rahwas ollid näinud
Abraami waggad ja head Ello-Wisid,
ja et ta sedda tõssist Taewa-Zummalat
auustas, sepärrast arwasid nemmad
sedda ennestele Häbbiks, temma Käest
Makso ühhe nisugguse Ma-Zükikesse
eest wõtta, ja ütlesid: Kule meid Is-
sand! sinna olled üks Zummalat Würst
meie seas; matta omma Surnud meie
Feigeparrema Hauda; ükski meie seast
ei kela mitte omma Hauda sinnule, so
Surnud siina mahhamatta.

S. 133. Abraam kumardas se peä-
le selle Ma-Rahwa ette, ja tännas neid
wägga ja ütles: On se teie Mele pär-
rast, et ma omma Surnud omma Sil-
ma eest ärra mahhamattan, siis kuulge
mind, ja wõtke minno eest palluda E-
wronit, Soari Poega, et ta mulle an-
naks se Makpela-Kopa: mis ta Wäl-
ja otsas ja temma pärralt on; täie Rah-
ha

ha parrast andko ta mulle sedda teie seas
Parris, Hauaks.

S. 134. Sesamma Ewron ellas seal
Hetti, Laste ehk Rahwa seas, ja kulis
Abraami sedda rakivad; warst tousis
ta ules ja utles Abrahamile Hetti, Laste
kuuldes ja keikide ees, kes temma Viin-
na-Barrawast sisse laaksid: Ei mitte
nenda, mo Issand, waid kule, mis
ma utlen: Se Wälia annan ma sulle,
ja se Kobas, mis seal sees on, annan
ma sulle; keige omma Rahwa Laste
Silma ees annan ehk kinkin ma sedda
sulle; maita agga seina omma Sur-
nud!

S. 135. Abraham kumardas jälle kei-
ge selle Ma Rahwa ette ja Ewroni ette,
ja utles temmale keikide kuuldes: Olled
sa sefuggune mo wasto, et sa keik se
Ma. Tük tahhad ärraanda siis kule
mind; Ma annan Rahwa se, Wälia eest;

wõtta sedda minno Käest, siis tahhan
ma omma Surno seäna matta. Ewron
wastas Abraamile: se Ma maksaks ehk
üks nellisadda Hõbbe = Seklit, agga
mis se on minno ja sinno wahhel (sest
nemmad ollid mollemad rikkad); matta
agga omma Surnud! Mi pea kui A-
braam kulis Ewroni Sanna, mis se
Ma = Tük piddi maksma, ehk wäart ol-
lema, siis ta wagis (nenda kui se Pruug
siis olli) Ewroni Käste se Rahha, mis
ta Hetti = Laste kuuldes olli nimmetand.

S. 136. Nenda Ewroni Wäki, ja se
Kobas seäl sees, ja keik Puud, mis seäl
Wäljal, ja keik, mis temma Rajas üm-
ber ja ümber olli, se sai Abraami Käste
Pärris = Maaks, Hetti = Rahwa nähhes,
keikide ees. Siis mattis Abraam omma
Maene Sara mahha, ja seadis sedda Ko-
bast Maäpeia, Wäljal ennesele Pärris =
Hau.

Hauaks ehk Matmissse-Palgaks. Muud
Parris, Maad ei noudnud temma siin
Ma peäl, waid keige mu Usjade polest
olli temma kui Wooras ja Majalinne
(§. 131.), ja ellas Telgide sees, et ta ik-
ka walmis wois olla, ühhest Kohhast
teise miina, sedda möda, kui Jummal
tedda käsks (§. 80.).

§. 137. Siin jures tulleb se weel ärra-
felleetada, mis üks Koop ehk Kobas
on? Kanaani Maal ja selle Rajade peäl
olli paljo suri ja kõrgeid Mäggesid, ja
nende Mäggede sees ni hästi kui majal,
leitakse weel tänapääm sured Ma. allu-
sed Ukud (§. 102.), mis muist Inni-
meste Kätega tehtud, muist Jummalast
seddamist lodud on; monned on wähe-
mad, monned jälle sured ja kajak, ja
mitmes Täus järrestikko, kui ühhe sure
Ellamisse, Hone Toad ja Rambrid,
nenda et monne sees Hulgal Rahwal ol-

leks Rumi ellada: Peält on nemmad
ennamiste kinni, ja seest pimmedad, ja
ühhest ehk teisest Kohhast lähheb kõrvast
Auk sisse, kust Innimenne woib sisse
minna ehk puggeda, diete kui ühhed mü-
ritud Keldrid. Misugguse sisse Sara sat-
maetud.

§. 138. Kui Abraam nüüd ikka wan-
nemaks läks, ja Jummal tedda keiki-
pidi olli õnnistand; temma ka ehk om-
ma Surma Tund arwas liggi joudwa,
sils ütles ta omma ühhe Sullasele, kes
keigewannem ta Perres olli, ja keige A-
braami Warrandusse ülle wallitses; ta
pidi temmale wanduma, Jehowa selle
Taewa- ja Ma-Jummala jures, et ta
temma Poja Isakile mitte ei wõttaks
Maest neist Kanaani-Rahwa Tütar-
dest, kelle seas Abraam ellas; waid ta
ütles: Sa pead minno Issa-Male ja
min-

minno Suggulaste Seltfi jure minnema
ja seält mo Poja Izaakile Naest wõt-
ma.

S. 139. Abraamil olli kaks Wenda
olnud, Naor ja Haran (S. 79.). Ha-
ran olli Eotti Issa ja olli Kaldea- Male,
omma Sündimisse. Male, ärrasurnud,
enne kui Abraam ja Lot seält hakkasid
emale minnema (S. 81.); se teise Wena-
na Naorile olli temma Naene Miika
kähheksa Poega ilmale tonud; ühhe
Nimme nende seast olli Peruel. Need
leif ellasid Mesopotamia. Maal, se olli
Kanaani- Maast kangel ennamiste Poh-
ja ehk idda pool; senna piddi Abraami
leigetruim Sullane ehk Perre- Üllega-
taja, Elieser nimmi, minnema, Izaak-
ile Naest toma, Abraami omma Sug-
gulastest.

S. 140. Suur Kartus tuli Eliesert
peäle se Asja jures selle polest, kas üks-

Ei Tütarlaps temma Sanna peäle ni
 Fauget Teed wöttaks tulla woõrale Ma-
 le; agga Abraami Lotus Jummal peä-
 le olli kindel; ja ütles: Se Jehowa Tae-
 wa Jummal, kes minnule on rãfinud,
 ja minno Suggule keif seddasinnast
 Maad on tootand, kũl sesamma lãkki-
 tab omma Ingli sinno eli, et sa minno
 Pojale seãlt saad Maest wõtta.

S. 141. Elieser wandus siis Abraami-
 le selle Usja pãrrast, ja lãks ärra sure
 Andidega Mesopotamia, Male Naori-
 Siina. Kui Jummal tedda nüüd senna
 sai aitnud, ja Elieser omma Meeste ja
 Kamelidega Siina liggl sai Dhto Negeš,
 sils ta jãi ühhe Bee. Raewo jure, om-
 ma Pojussid hingama, ja pallus Süd-
 dames Jummalat, et ta sedda sadaks
 seina temma wasto tullemã, kes tem-
 ma Issanda Pojale piddi Maeseks sa-
 ma.

§. 142. Gummal wöttis temma Walwed kuulda, nenda et enne kui ta weel lõppes räkimaist, siis üks wägga illusa Naoga Tüttarlaps tuli Eännast wälja, omma Ambriga seält Raewust Wet toma. Elieser hakkas temmalt Wet paluma, ja temma olli lahke ja waimis, temmale Wet andma, ja keif ta Kamelidjota, ja ütles, omma Issa-Marias Olga ja Weiste-Sõmaaega kül ob lewa nende Kamelidele, ja ka Maad Smajaks, ta pididi agga nende jure sisse tulles. Elieser panni sedda keif wägga immeks, ja ehmatas otse ärra se peäle; agga sedda rõõmsamaks läks ta Südda, kui ta teada sai, et sesamma Tüttarlaps Abraami Wenna-Boja Petueli Tüttar olleks (§. 139.), Rebekka nimmi.

§. 143. Müüd moistis Elieser, et se Gummalast tuli: ta heitis silmili mah-

ha, tedda auustama, ja kitis ja tän-
nas sedda, kes tedda olli saatnud õige
Tee peäle, omma Issanda Abraami
Bendade Kotta. Elieser andis ka selle
Tütarlapsesele warsi monned Ehted, ja
temma lüks ruttuste Piina, ja andis
sedda teada omma Wannematte Ma-
jas, ja näitas ülles, mis Aäniid ja Eh-
ted ta olli sanud. Siis Rebekka Bend
Laban lüks wälja se hallika jure, ja üt-
les selle woõra Mehhele: Tulle sisse sin-
na Jehowa õnnistud meie jure; miks-
pärast seisad sa wäljas? Minna ollen
jo kooda walmistanud sulle, ja Usset ja
Kumi so Kanelidele!

S. 144. Elieser lüks siis Piina sisse
Betueli Kotta: nemmad wõtsid Kõmoga
wasto tedda ja temma Mehhed ja Kam-
melid; ja Koga pandi temma ette. Ug-
ga temma ütles: Ei ma sõ enne mitte,
kui ma saan omiad Asjad üllesraki-
nud.

nud. Ja siis ütles ta neile, et ta olles
 Abraami Sullane, kedda Jehowa wäg-
 ga rohkesti õnnistand keigesugguste As-
 jade ja Warrandusse polest, ja rakis
 neil keik, mikspärrast temma olli tul-
 nud, ja mis temmale seäl Wee-Kaewo
 jures olli sündinud. Eaban ja Betuel
 wastasid se peäle: Jehowast on se Asfi
 wäljatulnud, meie ei woi Sannagi sen-
 na wasto lausuda, ei Kurja egga Head.
 Ja nemmad tostasid Rebekkat Abraa-
 mi Pojale Naeseks.

S. 145. Se peäle andis Elieser Re-
 bekkale, ja ta Bennale, ja ta Emma-
 le Anda ja kallid Asjo, ja temma ja
 need Mehhed, kes ta kargas ollid, sõid
 ja jõid, ja jäiwad senna Omajale. Sei-
 sel Hommikul ütles Elieser: Saatke mind
 nüüd jälle mo Issanda jure minnema!
 Remnad pallusid tedda weel monned
 Päwad senna jada, agga ta ütles: är-

ge wiwitage mind mitte, fest Jehowa
on mo Teed korda saatnud; saatke mind
minnema, et ma omma Jesanda jure
lähhen. Nemmad hüüdsid siis Rebe-
kat ja küsisid: Kas sa tahhad selle Meh-
hega miina? ja temma ütles: Jah,
ma tahhan miina! Se peäle saatsid
nemmad Rebekkat minnema, ja õnnis-
tasid tedda.

S. 146. Rebekka, ja temma Tüddru-
kud, mis temmale kasa anti istusid Kam-
melide Selga; nenda kui seal Made-
sees se Pruug olli, et pikka Reisiside peäl
Kammelidega kändi, mis paljo tuggewa-
mad on kandma, kui Hobbosed, ja san-
di Sõmaga aitamad. Seddawisi tul-
lid nemmad Elieseri Seltsis, senni kui
nemmad said Isaaki jure, kes Kanaani-
Ma keigetaggumisses Otsas Loune pool
siis ellas. Isaak juhtus Ohto = Ajal
Wälja peäl ollema, kui nemmad tullid,
ja

ja Elieser räkis seäl temmale keik, kuida
Zummal temma Zeekäimist olli lastnud
korda miina. Ja Izaak miis Rebe-
kat omma Emma Sara Telfi, ja wõt-
tis tedda ennesele Naeseks, ja armastas
tedda; ja nenda sai Izaak trööstitud
pärast omma Emma Surma.

§. 147. Abraami Ello - Pääwad ja
Kammo kinnitas Zummal nenda, et
Abraam ennesele ka jälle Naese wöttis,
Ketura nimmi, ja sesamma tõi tem-
male järrastikko kuus Poega Izmale
Algga keik suur Warrandus, mis Abraa-
mil olli, sai Izaakile; nende teiste Las-
tele, mis temmal ollid, andis Abraam
Andisid seält kõrwest, ja satis neid weel
omma Ello - Pääwil omma Poja Izaaki
jures ärra, Pääwa - Tõusnisse wõle Ho-
niko - Male, nenda kui ta enne sedda
Izmaeliga olli teinud (§. 129.).

§. 148. Abraam surri se peäle ärra,

fui ta jo ommast Mehestgi Eul wanna olli
ja ellatand. Keik temma Ello-Pämad,
mis ta olli ellanud, ollid ühte kofko sad-
da, seitsekümmend ja wiis Aastad (S.
79.). Temma Pojad Izaak ja Ismael
matsid tedda mahha senna Makpela Ke-
passe, mis Abraam selle Hetti-Mehhe
Ewroni Käest olli ostnud (S. 135.), ja
kubho Saragi olli maetud.

§. 149. Nenda se wagga Abraam hei-
tis ka Hinge. Ta olli omma Ello-Päi-
wil isse Jummalat auustand, ja käs-
kis ja kinnitas sedda ka omma Lastele ja
keige omma Hulga Verrele (S. 90.); ta
ollid ka püüdnud keikis Päikus, kus ta
ial ellamas olli, teisi Innimesfigi, kes
wõõraid Jummalaid tenisid, se dige ja
tõssise Jummaia pole juhhatada, et
nemmad Jehowat sedda Taewa ja Ma-
Jummalat (S. 138.) üksi pliddid auusta-
ma,

ma, nenda et temmast õõldakse, et ta en-
namiste iggas Kohtas, kus temma As-
set olli, Jehowale Altarid ehhitand, ja
Jehowa selle iggawesse Jummalala Nim-
me kulumatud (§. 130.).

§. 150. Mis suurte Rõmo ja Onnis-
tust Jummal temmale se peäle on an-
nud, woime sest moista, et esiti Jum-
mal isse parrast sedda temma Poja I-
saaki ette tedda kitis, ja ütles: Abraam
on mo Sanna kuulnud, ja on keik pid-
danud, mis ma tedda ollin kasknud pid-
dada, keik minno Kaskud, ja mo Sead-
missed ja mo Kasko. Oppetused. Ja
teijeks õõldakse pühhas Kirjas nendest,
kes õnsaste surewad, et nende Hinged
pühhas Englidest wiakse Abraami Sü-
lesse: nenda nimmetakse temma Auuks
se Taewa Rõmo ja Onnistusse. Paik.
Oh, et siis iggawks, kes sedda loeb ja
jätrel armab, nenda ka püaks ellada,
ja

ja Zummala Seadusfed piddada, et
temma Hing wiimiel Zunnil saafs ka
widud se wagga Abraami Seltsi Taa-
wasse!

Kues Peatük.

Zsaakist, Esawist ja Ja-
kobbist.

§. 151.

Zsaak, Abraami Poeg, olli nelliküm-
mend Aastad wanna, kui ta Rebek-
ka ennesele Naeseks wöttis (§. 146.).
Temma olli ka kaua ilma Jhho. Sug-
guta, nenda kui enne sedda, temma Zssa
Abraam (§. 105.): Zsaak siis pallus
Jehowat wägga omma Naese eest, et
temmale Jhho Siggidust woiks tulla;
ja Jehowa wöttis ta Palwed kuulda,
ja

ja Rebekka sai Rõima peäle. Agga tãis Kartust sai temma, kui need lapsed teine teist rõhhusid temma Jhhus, ja lãks Jehowa Rãest kãssima, mis se olleks? Jehowa andis temmale sedda Bastust: Kaks Rahwast on so Jhhus ja peawad sinnust lahkuma, ja üks Rahwas peab wãggewam ollema kui teine, ja surem peab Wãhhemat tenima. Mis Rebekka neist Sannadest sãis weel ei moistnud, sedda sai temma pãrrast nãhha.

S. 152. Kui temma Pãwad tãis said, et ta pididi mahha sama, tõi temma kaksikud Pojad Ilmale. Se esimesse Nimmi pandi Esaw ja teise Nimmi Jakob. Kuuskummend Aastad olli Jsaak wanna, kui nemmad sündisid. Ja need Papsokessed kaswasid ülles, ja Esawist sai tark Mees Piino-Ajamisse peäle ja Põllo-Mees, agga Jakob ellas Telgide sees, nenda kui ta Jõsa Jsaak ja Jõsa

Issa. Issa Abraam (S. 136.), ja olli
üks täieste wagga Mees Jummalale ees.
Issa armastas keigeennam Esawit, se-
parrast et ta temmale Metsa. Lindusid
satis, agga Rebekka armastas Jakob-
bit; ja se sai Esawile parrast sedda küt
Kahjuks, sest et Esaw ei moistnud om-
ma tulleva Ello-Usjo mitte paljo ette
armata.

S. 153. Sel Ajal olli se Pruug, et
essimesel Poial suur Digus olli teiste
temma Wendade ees; se nimmetadi es-
simese Sündimise = Digus. Esaw
olli onima Wenna eli Ilmale tulnud,
ja separrast olli se Digus temma parrast.
Agga se sündis, et ta üksford Bähjalt
tulli, ja olli ärrawässinud, ja temma
norem Wend Jakob keetis. Seent. Siis
Esaw ütles temmale: Et anna mulle
rüpada sest punnast, sest punna-
sest —. Jakob ütles: Mü mulle om-
ma

ma esimesse Sündimisse Sigus! Esaw
wastas: Ma lähhen ommeti surrema,
mis mull siis sedda Sigust tarwis. Ja-
Fob ütles: Wañnu mulle se peäle! E-
saw olli ni lühikesse Möttega ja wandus
temmale ja müüs nenda omma esimes-
se Sündimisse-Sigust Jakobile. Siis
(öödakse) andis Jakob temmale Leiba
ja Leätsse-Leent, ja Esaw söi ja jõi,
ja ei arwand sest middagi.

§. 154. Kanaani-Maal olli se peäle
jälle Nalg Leiba polest, nenda kui enne
sedda üksford Abraami-Päiwil (§. 82.).
Ja Izaak läks keige omma Perrega
Wilisti, Nahwa Male Kunninga Abi-
meleki jure Kerarisse, kus Abraamgi
kaua Aego olli ellanud (§. 103.), ja se-
samma Kunningas Abraamiga suurt
Söbrust olli piddanud. Izaak piddi
weel emale Loune pole minnema, agga
Zum.

Jummal näitas ennast temmale ja ütles: ärra minne mitte Egiptusse- Male, waid ella kui wõdras siin Maal. Ja Jummal tootas ja uendas temmale needsammad Tootused, mis ta Abraamile ni mittoford olli tootamad, et ta Suggu piddi sureks ja wäggewaks Rahwaks sama, ja Kanaani- Ma nende pärralt ollema, j. t. s. (S. 106. 112). Ja Izaak jäi Kerari ellama, ja Kunningas Abimelek andis Räske keige omma Rahwale, et sedda ilma Aramota piddi är raturmatama, kes Izaakisse ehk temma Maesesse piddi putuma.

S. 155. Izaak wöttis ette, ja külwas seal Maal, mis temma, ja ta Issa Abraam enne mitte polnd teinud, sest et neil ühtegi jädawad Pärris Asset ei olnud, waid nemmad toitsid ennast omma Lojustest, ja ostsid Leiba. Ja
Jum-

Summal õnnistas temma Rätte Tõdd,
nenda et Izaak sai saddawõrra jälle sest
Külwist, mis ta olli külwanud. Men-
da sai temma rikkaks, ja läks Pääw
Pääwalt rikkamaks, ja temmal olli Pudu-
do: Lojuste Hulka ja mu Weiste: Kar-
ja, ilmaarwamatta, ja paljo Perret.
Siis Wilisti: Rahwas hakkasid tedda
kaetsema ja wihkama. Se essimenne
Melehaigus, mis nemmad temmale teg-
gid, olli se, et nemmad keik need kaes-
wud, mis temma Issa Abraami Sulla-
sed seäl Maal ennemuiste ollid kaewa-
nud Abraami Päiwil, kinnimatsid ja
täitsid neid Mullaga, ja wimaks ütles
Kunningas Abimelef isse selgeste Izaaki-
le: Minne meie jurest ärra, sest sa olled
paljo wäggewamaks sanud kui meie.

S. 156. Izaak läks Kerari Siina ju-
res siis pissut emale, ja löi ommad Tel-
gid ülles ühte Orgo, kus hea Karja-

Ma

Ma olli, ja jäi siina ellama. Ja need
 Kaewud laskis ta feik jälle ülleskaewa-
 da, mis temma Jsa Abraami Väiwil
 seäl ollid kaewatud: ja mis Wilisti-Ma
 Rah oas pärrast Abraami Surma ollid
 kinni aatnud. Peäle sedda kaewasid J-
 saaki Sullased seäl Orgus ka ued Kaew-
 wud, ja leidsiwad Wet. Ugga Kera-
 ri Hüna Karjatsed riidiesid Jsaaki Kar-
 jastega, ja ütlesid: Se Wessi on meie
 pärralt. Jsaaki Sullased kaewasid tei-
 se Kohta Kaewo, selle pärrast riidles Ke-
 rari-Nahwas ka; siis Jsaak wöttis
 ommad Telgid ülles, ja läks jälle ema-
 le; seäl kaewasid temma Nahwas Kol-
 mande Kohta, ja selle Kaewo pärrast ei
 riidnud nemmad mitte. Siis Jsaak üt-
 les: Müüd on Jehowa meile io laiemat
 Kumi annud, meie woime siin Maal
 kosfuda.

S. 157. Pärrast läks Jsaak seält ülles

Beers

Beersabapole Kanaani-Male (S. 130), ja Jehowa andis ennast temmale seälsammas Osel nähha, ja ütles: ärra karda ühtegi, sest minna ollen sinno jures ja tahhan sind õnnistada minno Sullase Abraami pärrast! Jsaak ehhitas senna Altari, ja kulutas Jehowa Nimme (S. 149.), ja löi seäl ommad Telgid ülles, ja temma Sullased kaewasid Kaewo, ja leidsiwad Bet.

S. 158. Kunningas Abimeleel kahhetes sedda peagi, mis temma Maal Jsaakile olli liga tehtud; ta tuli Kerarist senna temma jure omma Wäe, Pealik-Eudega, ja ütles Jsaakile: Meie näme diete, et Jehowa on sinnoga, ja et sinna olled Jehowast õnnistud; sepärrast olgo Wanne sinno ja meie wahhel, et sa meile Kurja ei te; selle peäle tahhame Seädust sinnoga tehha —. Jsaakil ei olnud Nou ühhegile Kurja egga Liga tehha; ta tootas sedda,

sedda, ja teggi neile Jodud, ja teiset
Homikul wandusid nemmad selle peäle
teine teisele, ja Izaak saatis neid ärra
Rahhoga ennese jurest.

§. 159. Kui Izaaki wannem Poeg Esaw
oli nellikümme aastad wana,
wõttis ta ennesel Maesi seälsammast
Kanaani-Maalt, Hetti-Rahwa Tüt-
tardest (§. 138.), ja needsammad ollid
omma pahha Wiside pärrast Izaakile
ja Rebeckale selgeks Melehaigusseks.
Agga Rebecka, kes Jakobbit ennam ar-
mastas, kui Esawit, teadis omma ter-
rase Nou läbbi sedda raskestes kül Esa-
wile kätte maksta, kui meie nüüd pea
näha same.

§. 160. Se sündis, kui Izaak ollt
wannaks saand, ja temma Silmad seg-
gaseks iänuud, et need ennam ei sellerand,
s'is kutsus ta Esawit, omma wannemat
Poega, ja ütles: Wata mo Poeg, ma
ollen

ellen wannaks sanud, ja ei tea mitte
omma Surma Põwa; wõtta nüüd om-
mad Riistad, omma Noolte Tup ja om-
ma Ammo, ja minne wälja, ja lasse
mulle Metsa-Bindo (§. 152.), ja te mul-
le magusat Roga, nenda kui mo Mele
põrrast on, ja to mulle, et ma sõõn, ja
et minno Hing sind õnnistab, enne kui
ma surren. Esaw läks se Sanna peäle
wälja, Bindufid lastma.

§. 161. Temma Emma Rebekka kulis
keik mis Izaak olli rākinud Esawile, ja
läks, ja andis sedda teada omma kallima
Pojale Jakobile, ja ütles temmale: Ku-
le mo Poeg nüüd keiges Heias mo San-
na, nenda kui minna sind kāssein! Min-
ne Puddo-Pojuste jure, ja to mulle seält
kaks head Talle, et ma neid walmistan
so Isale nifuagusets Koaks, kui ta
Mele põrrast on, ja sa pead sedda omma

Jesale wiinia, et ta sööb, ja et ta sind
önnistab, enne kui ta sureb.

§. 162. Jakob ütles omma Emmale:
Wata, mo wend Esaw on karmane
Mees ja minna ollen sille; ehk mo Jesa
mind wahhest Käega katsub, siis saab
temma sedda Pettust teada, ja minna
sadan ennese peäle Wandumist, ja ei
mitte Önnistust. Emma Emma üt-
les: Tulgo se minno peäle mo poeg, kui
sind ärrawañnutakse; kule agga min-
no Sanna, ja to mulle need Talled.

§. 163. Jakob läks ja toi neid omma
Emma Käte, ja Rebekka walmistas
neist, nisuggust Koga, kui ta teadis, se
wanna Jsaaki Mele pärrast ollewa.
Sis wõttis ta omma wannema Poja
Esawi kallimad Kided, mis temma ju-
res koddoo ollid, ja panni neid omma no-
rema Poja Jakobbi Selga, ja nende
Tal.

Tallede Mahhad seadis ja temma Rätte
umber, ja temma Kaela umber, kus Esaw
karnane ja Jakob sille olli, ja satis tedda
se Koa-ja Leiwaga omma Issa jure min-
nema.

S. 164. Jakob tuli sisse Issaki ju-
re, ja hüdis: Mo Issa! Issak kus-
sis: kes sa olled, mo Poeg? Jakob was-
tas omma Emma Sppetust möda: Min-
na ollen so esminenne Poeg Esaw; ma
ollen reinud nenda, kui sa minmale olled
râkinud; nüüd wõtta kätte, istu mahha
ja sõ minno Metsa Pinnust, et sinno
Sing mind wõtaks õnnistada. Issak
panni immeks, kuidas temma sedda ni
usfinaste olli leidnud? Nigga Jakob, kes
ükskord jo olli hakkanud wälletama, teg-
gi sedda Patto fenna kõrwa. et ta Jum-
mala Nimme kurjaste Suhho wõttis,
ja ütles: Jehowa, sinno Jummal on
sedda mo ette lastnud tulla.

§. 165. Iſaak ei woind ſedda weel uſ-
kuda; ta ütles: Et tulle liggi, mo Voeg,
et ma ſind Ræga katsuſ kaſ ſinna ſe-
ſamma mo Voeg Eſaw olled, ehk mitte?
Jakob tulli liggi omma Iſſa jure, ja ta
katsuſ tedda Ræga, ja leidis, et ta
karrwane olli, kui Eſaw; ta ütles: Heäl
on. Jakobbi Heäl, agga need kâed on
Eſawi Râed; ja nenda ei tunnud ta ted-
da mitte. Siiski ta küſiſ weel ükſ-
kord: olled ſinna ſeſamma mo Voeg E-
ſaw; ja temma waſtaſ: Minna ollen
ſe. Siis Iſaak kâskis tedda ſedda Roga
ennefe ette tua, ja wöttis, ja ſdi, ja jdi,
ja mötles, et ſe tõeste Eſaw olleks.

mo wend ſo. r r

on nattoke wigaset

r r r r r r R

Alack ei woino
sidda nes.

1778

Animal Kingdom

the most famous part

of the most famous

of the most famous

of the most famous